

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones à Clemente X. & Innocentio XI. editas

Luxemburgi, 1739

LXXII. Pacificatio inter Ducem Sabaudiaë, & Hæretico Genevenses nulla
declaratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74708)

1674.

S. Pontifex non intendit per hanc ab-
solutioem aliquod præ-
judicium in-
ferre eis qui
a præd. De-
nunciatis ali-
quo damno
affecti fue-
runt.

Dat. 16. Nov.
1674. An. 5.

§. 22. Cæterum non intendimus per præfentes
litteras cuiquam eorum, qui a præfatis Marco,
ac Joanne, & Claudio Francisco, necnon Philip-
po Canonico earumdem præfentium vigore ab-
solvendis, seu eorum aliquo ex causa, seu oc-
casionè electionis supradictæ, seu eorum, quæ
inde secuta sunt, aut emerferunt, aliquo dam-
no, vel detrimento affecti fuerunt, ullum,
etiã minimum præjudicium inferre, aut inde
quoquomodo inferri posse, sed unicuique Jura
sua salva, & illæsa remanere declaramus.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub
Annulo Piscatoris die 16. Novembris 1674. Pon-
tificatus nostri Anno Quinto.

I. G. Slusius.

Reg. in Secret. in libr. 5. diver. fol. 250.

LXXII.

Declaratio nullitatis Articulorum Tractatus Pa-
cificationis anno 1603, inter Ducem Sabau-
diæ, & Genevenses hæreticos inita, in iis,
quæ Catholicæ fidei, & Ecclesiæ Juribus, liber-
tatisque, & immunitati Ecclesiasticæ præjudi-
cialia sunt.

CLEMENS PAPA X.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex æqui bonique supremus
Aseritur in Terris à Domino constitutus,
orthodoxæ Fidei integritatem, & Ecclesiasticam
libertatem, & immunitatem, Ecclesiarumque,
& locorum piorum jura facta tueri, ac ad-
versus quascumque pactiones, & conventiones,
per quas illis aliquid præjudicii inferri posset,
tradita sibi divinitus potestate asserere tenetur,
sicut omnibus mature consideratis, æquitati, &
Justitiæ consentaneum esse in Domino arbitrat-
ur.

Refertur tra-
ctatus Pacifi-
cationis ini-
tus die 21. Ju-
lii 1603. in-
ter Sabaudicæ
Ducem, &
Pedemontis
Principem
ex una, ac
Magistratus,
& Consilium,
hominumque d. Ci-
vitatibus Gene-
vensis.

§. 1. Cum itaque sicut ad Apostolatus Nostri
notitiam, non sine gravi animi nostri molestia,
pervenit, dudum videlicet die 21. Julii 1603. in
Loco S. Juliani inter bo. mem. Carolum Emma-
nuelem, dum vixit, Sabaudicæ Ducem, & Pede-
montis Principem ex una, & tunc existentes Ma-
gistratus, ac Consilium, & Homines Civitatis
Genevensis ex altera partibus ad sedandos motus
bellicos, qui inter eos orti fuerunt, initus fuerit
tractatus Pacificationis in plures articulos distin-
ctus, quorum nonnullis conventum fuit, ut quæ-
dam Terræ bona, redditus, & jura ad Cathedra-
lem Ecclesiam Genevensem, illiusque Episcopum,
ac Capitulum, & Canonicos, eorumque mensas
Episcopalem, & Capitularem, necnon particula-
res, aliasque Ecclesias, Monasteria, & loca pia,
illorumque personas respectivè legitime spectan-
tia, quorum nonnulla ex manibus hæreticorum
Genevensium recuperata fuerant, ipsi hæreticis
etiã cum fructibus, & redditibus interea percep-
tis, seu decursis redderentur, & restituerentur,
ac penes illos, prout antea eo scilicet tem-
pore, quo ab eis occupata, & usurpata fuerant,
remanerent.

Item, ut
quædam bona,
ad Cathedra-
lem, & Cap-
itulum,
aliasque Ec-
clesias, spec-
tantia, ipsi hæ-
reticis res-
tituerentur
etiã cum
fructibus in-
terea decur-
sis.

§. 2. Illi quoque hæretici, qui propter hære-
sim ex partibus Catholicorum in Civitatem Ge-
nevensem profugerant, ibique asylum hæresis in-
venerunt ad eorum bona, & Domos in partibus
Catholicorum consistentia reverti, ipsique bonis
frui, & certis anni temporibus, tametsi hæresim
profiterentur, in eisdem Catholicorum partibus
impune morari possent, nec Cives, Burgenses,
& habitatores dictæ Citatis Genevensis, eorum-
que famuli, & domestici, dum in eorum bonis,
& domibus in dominio dicti Caroli Emmanuelis
Ducis consistentibus habitarent, ex causa hære-
sis, quam profitebantur, molestari, vel inquie-
tari, sed ibidem libere vivere valerent.

Quod hære-
tici qui Ge-
nevam pro-
fugerant ad
eorum Do-
mos, & bona
in partibus
Catholico-
rum reverti,
impune ali-
quando pos-
sent.
Et in Domi-
bus in Domi-
nio d. Ducis
consistenti-
bus possent
libere vi-
vere.

§. 3. Sententiæ à Genevensibus hæreticis, dum
loca Catholicorum usurpata retinebant, ac Judi-
cibus inferioribus per eos deputatis latæ cum
subhastationibus inde secutis effectum habere debe-
rent; Decreta vero, & sententiæ contra eosdem
Genevenses hæreticos super bonis, & fructibus
Ecclesiasticis prius per eos usurpatis, emanata,
& emanatæ nullius roboris, & momenti rema-
nerent; & quidquid dicta Civitas Genevensis a
certo tempore ex laudemis, decimis, censibus,
& redditibus Ecclesiasticis percepisset, id ad com-
modum ejusdem Civitatis, liberatis debitoribus
à novæ solutionis onere, remanere deberet, va-
lidæque essent investituræ bonorum Ecclesiasti-
corum, quas privati ab eisdem Genevensibus hæ-
reticis interea reportassent, nec novas investitu-
ras accipere tenerentur, & alias prout in instru-
mento, seu scriptura super tractatu Pacificatio-
nis hujusmodi confecto, seu confecta, & subinde
utrumque ratificato, seu ratificata, uberius dicitur
contineri.

§. 4. Et licet Beneplacitum hujus S. Sedis Apo-
stolicæ super rebus, bonis, & juribus ad Eccle-
sias, Monasteria, & loca pia, eorumque perso-
nas spectantibus, de quibus in Tractatu Pacifi-
cationis hujusmodi conventiones inita fuerunt,
nunquam impetratum, vel concessum reperia-
tur, notoriique Juris sit ejusmodi pactiones, &
conventiones de rebus Ecclesiæ, absque dictæ
Sedis Nostræ auctoritate initas nullius esse robo-
ris, & momenti: quinimo fel. rec. Urbanus Papa
VIII. prædecessor Noster jura dictæ Sedis Apo-
stolicæ, & Romanæ, ac inferiorum Ecclesiarum,
& personarum Ecclesiasticarum a quibuscumque
præjudicialibus hujusmodi, per quandam suam
Constitutionem die 5. Junii 1641. editam ampli-
sime præservaverit; nihilominus hæretici Gene-
venses prædicti prætextu ejusdem tractatus Paci-
ficationis, & sub illius clypeo terras, bona, red-
ditus, & jura ad Cathedralem Genevensem, il-
liusque Episcopum, ac Capitulum, & Canoni-
cos, eorumque Mensas Episcopalem, & Capitula-
rem, necnon particulares, aliasque Ecclesias,
Monasteria, & loca pia, illorumque respective
Rectores, & personas legitime, ut præfertur,
spectantia retinere, illaque usurpare, & legiti-
mos illorum Dominos inde excludere, alios-
que Catholicos expellere non cessent, in gravissi-
mum Ecclesiarum, ac Mensarum, Monaste-
riorum, & locorum piorum, illarumque perso-
narum damnum, & præjudicium; quinimo in
Terris Catholicorum impune morari præsum-
mant, non sine subversionis ipsorum Catho-
licorum periculo, fideique Catholicæ detri-
mento:

§. 5. Hinc est, quod Nos ejusdem fidei Ca-
tholicæ conservationi, ac Ecclesiarum, Mona-
steriorum, & locorum piorum hujusmodi, illa-
rumque personarum præfatarum indemnitati ex
commisisti Nobis divinitus pastoralis officii debi-
to, providere cupientes, ac memorati Urbani
prædecessoris vestigiis inhaerentes, necnon Ins-
trumenti, seu scripturæ Tractatus Pacificationis
hujusmodi, omniumque, & singulorum inibi
contentorum, & aliorum quorumcumque etiã
specificam, & individuum mentionem, & expres-
sionem de necessitate requirentium tenores, &
datas, etiã veriores, cæterave quælibet etiã
speciali mentione digna, præfentibus pro plene,
& sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum
insertis, & exactissime specificatis habentes, Mo-
tu proprio, ac ex certa scientia, & matura deli-
beratione, deque Apostolicæ potestatis plenu-
dine prænarratos, & alios quomodolibet d. Tra-
ctatus Pacificationis articulos, cæteraque in in-
strumento, seu scriptura hujusmodi contenta,
quæ Catholicæ fidei, divino cultui, animarum
saluti, Sedi Apostolicæ, Cathedrali Geneven., il-
liusque Mensis Episcopali, & Capitulari, ac par-

1674.

Quod sen-
tentiæ à Ge-
nevensibus
hæreticis la-
tæ dum loca
Catholico-
rum usurpata
retinebant
cum subhast-
ationibus
inde sequitis
effectum ha-
bere debe-
rent, senten-
tiæ vero, &
Decreta con-
tra d. Gene-
venses super
bonis, &
fructibus Ec-
clesiasticis
antea per eos
usurpatis,
nullius essent
momenti.
Quidquid d.
Civitas a cer-
to tempore
ex redditibus
Ecclesiasticis
percepisset id
ad ejus com-
modum re-
manere de-
beret.

Quod valide
essent investi-
turæ bonorum
Ecclesiasticorum à
Genevensibus reportate.

Hujusmodi
pactiones
absque bene-
placito S. Se-
dis inita nul-
lius roboris
sunt.

Urban. VIII.
jura Roma-
næ, & infe-
riorum Ec-
clesiarum à
quibusvis
præjudiciali-
bus amplissi-
me præser-
vavit.

Sub prætex-
tu dicti tra-
ctatus Paci-
ficationis hæ-
retici Gene-
venses bona,
jura, & red-
ditus Eccle-
siarum &
Monasterio-
rum, prout
in rubrica re-
tinere, &
usurpare non
cessant.

Pontifex mo-
tu proprio
dictos articu-
los ipso jure
nulla, & irri-
ta declarat.

Item declarat neminem ad illorum observantiam teneri etiam si ratificata, & juramento munita sint.

Tollit omnem titulum etiam coloratum possidendi, & praescriptionem immemorabilem.

Omnia si praedicta infirmiter damnat, reprobant, & cassat.

Cathedralem Genevensis, aliasque Ecclesias, & Monasteria, & respective personas in integrum restituit.

Supplet defectus omnes.

Decretum irritans.

ticularibus, & aliis Ecclesiis, Monasteriis, & locis piis praefatis, illorumque respective Episcopo, Capitulo, & Canonicis, Rectoribus, & aliis personis, membris, rebus, bonis, redditibus, auctoritatibus, immunitatibus, libertatibus, privilegiis, praerogativis, & Juribus quibuscumque quomodolibet officiant, seu praedictum etiam minimum adferunt, aut inferre, seu intulisse, vel alias nocere, seu nocuisse quoquo modo dici, censerit, praetendi, vel intelligi possent, cum omnibus, & singulis inde secutis, & quodcumque secuturis ipso jure nulla, irrita, invalida, iniurata, injusta, damnata, reprobata, inania, viribusque, & effectu penitus, & omnino vacua ab ipso initio fuisse, & esse, ac perpetuo fore, neminemque ad illorum, seu cuilibet eorum, etiam si ratificata, & juramento vallata sint observantiam teneri, neque ex illis cuiquam aliquod Jus, vel actionem, aut titulum etiam coloratum, vel possidendi, aut praescribendi causam, etiam si longissimi, & immemorabilis temporis possessio, etiam citra ullam interpellationem, subsecuta sit, vel subsequatur, acquisitum fuisse, nec esse, minusque ullo tempore acquiri, & competere posse, neque illa ullam statum facere, vel fecisse, sed perinde ac si nunquam emanassent, nec facta fuissent, pro non extantibus, & non factis perpetuo haberi debere, tenore praesentium declaramus, & decernimus.

§. 6. Et nihilominus ad abundantiorum cautelam, & quatenus opus sit, articulos praefatos, aliaque praemissa, ut praefertur, praedicta, motu, scientia, deliberatione, & potestatis plenitudine paribus damnamus, reprobamus, cassamus, irritamus, & annullamus, viribusque, & effectu penitus, ac omnino vacuumus. Ac quatenus iidem opus sit Genevensis, ac illius mensas, aliasque Ecclesias, Monasteria, & loca pia praedicta, ac illorum respective personas quascumque adversus illa in integrum, & pristinum, ac cum, in quo antequam praefatus Tractatus Pacificationis iniretur, ac ante supradictas, aliaque quolibet haereticorum usurpationes, invasiones, & rebelliones, quomodolibet erant, statum restitutum, reponimus, & plenarie reintegramus.

§. 7. Decernentes easdem praesentes literas, & in eis contenta quaecumque etiam ex eo, quod quicumque in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, etiam specifica, & individua mentione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, neque causa propter quas eadem praesentes emanarint, sufficienter adducta, verificata, aut ullo modo justificata fuerint, aut ex alia quacumque causa, colore, praetextu, & capite, etiam in corpore Juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium, vel habere praetendentium consensus, aliove quocumque etiam quantumlibet magno, ac incogitato, inexcogitabileque defectu, aut ex alio quovis capite a jure, vel facto, aut statuto, consuetudine, vel privilegio resultante notari, impugnari, invalidari, retractari, in controversiam vocari, seu ad terminos juris reduci ullatenus posse, sed ipsas praesentes literas semper, & perpetuo firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit inviolabiliter observari; sicque, & non aliter in praemissis omnibus, & singulis per quocumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, & Sedis Apostolicae praefatos Nuncios, aliosque quoslibet quacumque praesentia, & potestate fungen-

tes, & sancturos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel igno- rante contigerit attentari.

§. 8. Non obstantibus praemissis, ac Apostolicis, & in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & quatenus opus sit Nostra, & Cancellariae Apostolicae regula de jure quae sit non tollendo; legibus quoque etiam Imperialibus, & municipalibus, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, seu quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque Indultis, & literis Apostolicis quibuscumque locis, & personis, etiam quacumque Ecclesiastica, vel mundana dignitate fulgentibus, & alias quomodolibet qualificatis, ac specialem expressionem requirentibus, sub quibuscumque verborum tenoribus, & forma, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, & alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, editis, factis, ac pluries iteratis, & quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales ideam importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, ac forma in illis tradita observata exprimerentur, & insererentur, praesentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 9. Volumus autem, ut earundem praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum, & gentium in iudicio, & extra illud habeatur, quae haberetur ipsi praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem, sub annulo Piscatoris die 4. Decembris 1674. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

I. G. Slufus.
Reg. in Secr. Brevium in lib. 5. Diversorum fol. 271.

Indultum quo praecipitur Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, caeterisque locorum Ordinariis Italiae, necnon Superioribus Generalibus quorumvis Ordinum, Congregationum & Institutorum Regularium, ut saltem duabus vicibus quolibet anno, Adventus scilicet, & Quadragesimae temporibus in suis respective Ecclesiis tam per verbi Dei Praedicatorum in sacris concionibus &c. Christifidelium miseriam sub dura Barbarorum servitute existentium, Populo proponi curent.

CLEMENS PAPA X.
Ad futuram rei memoriam.

Cum sicut dilectus filius Andreas a Nativitate Beatae Mariae in Romana Curia Procu-

Amplissime quibuscumque contrariis derogat.

LXXII

Transumptorum fides.

Edit. 4. Dec. 1674. An. 5.

LXXIII.

Exordium.

rator